

ljenja ne smemo dosegati po poti likvidacije drugih. (Po poti Kozakovega Komisarja v *Aferi*.) Hrepenenje ni fizična akcija, ker sleherna fizična akcija vodi v umor. Odtod »pasivni« ton hrepenenja.

(Se nadaljuje)

Saša
Vegri

Adaptacija svetlobe

SPOMIN
IN GESLA

Zgodaj smo bili aseptični
s čistim kristalom in izreki,
Telo in rokopisi.

Duh in pomnjenje.
Malo pozno je začeto
novo obkrožanje,
ker stojimo mirno
v tem brezglavem teku mrtvih.

POSKUS
VKLJUČITVE

Ko te vključi omrežje,
ves oranžen svet
odpre čutila.
S tišino zabobniš

skoz krhke
 in še ožje celice.
 Stojijo biblijska vozlišča.
 Predaleč je svet Lorke.
 Preblizu so
 v telesu letnice.

VSEENO SI TU
 Z ARTERIJO

Odtisnjena stopala kentavra
 na tvojem vozlišču
 in v tujih oblasteh.
 Najožje celice,
 ta biološka čuda,
 so prekati,
 senčijo jih trepalnice.
 Vsi razvozlani rokopisi
 in dobro odložene
 glinaste tablice,
 zadržujejo tvojo desnico
 in nosijo besede
 pod vilonove vislice.
 Pod majhno, ljubko
 secesijsko lučjo
 — lažni volumni
 in stožičaste sence.
 Pa neobglavljene eksistence.

NEKAJ
 KOT
 NESPORAZUM

Dramatiziranje
 močno množi prisotnost
 in išče očitve.
 Te besede so drobne,
 željne so gibanja
 v preprosti rabi zatiranja.
 Težijo za tekočim rekom
 in nezatišno lepih kompozicijah
 odrejenega vzorca
 nešteto obrnjenih glagolov.

MENJAVE Še dihaš poldan, jutro in večer.
 Odhaja se iz sna na plano.
 Veliko del nam steče skoz roke.
 Tiha spirala absorpcije.
 Tesno je dihati
 z zdavnaj odmrliimi škrigami
 in plavati s pljučnimi vršički.
 Kdo je vstavil red
 in hoče, da si natančen
 in nezmotljivo točen
 za volumen predmetov.

PREBIRANJE Kroglico in rondo
 naseliš v spomin.
 Dve stranici mehkega časa,
 izpisani z drobnim
 nogopisom.
 Sprašujem te:
 Ali odhajamo?
 Ali samo spomin deluje
 v neki abecedni orbiti?

JEDKANJE To rastlinje, korenike,
 PANORAME ta tlak
 in obrat proti soncu
 ADAPTACIJA SVETLOBE
 Potem mehke črede
 v travniku,
 na ogled vsem,
 ki bodo plačali vozovnice.
 Kako so to vse atributi
 krožne hoje.
 Nikoli ne moreš postati
 ta vonj, to rastlinje
 v prostoru,
 ki določa kode.

NIKAKRŠNO Ne moreš STOPITI
PREHAJANJE iz volumna
 in postaviti
 robove masi,
 z nemirom slediti sled,
 ne moreš in nočeš.
 Živiš z levim delom.
 Tvoji poskusi
 so samo segmenti,
 ti nori poskusi osmih vrat.
 Tvoji poskusi osmih luči
 je sedem fasad vhoda
 obrnjenih v svojo konstrukcijo.
 Luči svetijo svetlobo,
 lepljivo svetlobo
 osemenjujoče prazno.

O napredni in socialni književnosti med vojnama

Marjeta
Čepič

SLOVENCİ O KNJIŽNI LEVICI

V obdobju med svetovnima vojnama obstaja več literarnih gibanj in smeri. Med gibanji, ki po intenzivnosti obsegajo literarno in javno življenje nasploh, je tudi napredna književnost, ki si prizadeva kritično pojasniti stvarnost. Po oktobrski revoluciji so se začele iz Sovjetske zveze širiti ideje, ki so pomembno vplivale na literarno-umetniško ustvarjanje po svetu. Tudi nova kraljevina SHS ni ostala brez revolucionarnih vplivov, ki so se širile iz Sovjetske zveze ter iz Weimarske Nemčije in vplivale na jugoslovansko napredno književnost.

Gibanje za socialno literaturo se je pri nas začelo v tridesetih letih, sovpada pa z gospodarsko krizo v Zahodni Evropi in Ameriki. Sočasno je gibanje povezano s stališči III. internacionale, da so dozoreli pogoji za revolucijo. Na gibanje je vplivalo več dejavnikov: spremembe, ki so nastale po I. svetovni vojni, odmevi in vplivi oktobrske revolucije, v Jugoslaviji obdobje diktature in drugo. V prvih letih diktature je bilo gibanje za socialno literaturo samonikel in izviren pojav v literarnem in družbenem življenju Jugoslavije. Diktatura pa je že s svojim nastopom omrtvila ali celo presegala delovanje KP Jugoslavije, meščanske stranke so se potuhnile s svojimi vodji vred in zato je bilo gibanje za socialno literaturo pomembno in množično opozicijsko gibanje v zgodovini jugoslovanskih narodov, kot pro-